

Programma Ruimte voor de Rivier 2.0

Factsheet Kraaijenbergse Plassen

Ruimte voor
de Rivier 2.0

Door klimaatverandering krijgen we steeds vaker te maken met extreem weer, zoals heftige regenbuien. Rivieren moeten dan in korte tijd veel water afvoeren. De kans op overstromingen neemt toe. Ook dan willen we droge voeten houden. Zeker omdat de ruimtedruk in Nederland groot is. Daarom heeft de rivier op sommige plekken meer ruimte nodig. Waar straks te weinig ruimte is, reserveren we nu ruimte voor de rivier.

Wat gebeurt er?

Het programma Ruimte voor de Rivier 2.0 heeft onderzocht waar in de toekomst knelpunten in het rivierengebied ontstaan. Ook zijn er gesprekken gevoerd met onder andere gemeenten en maatschappelijke organisaties. Op basis hiervan heeft het programma in september 2026 een voorstel uitgebracht aan het kabinet. Daarin staat op welke locaties ruimte gereserveerd kan worden om aan de rivier te geven. Begin december 2026 neemt het kabinet een besluit op basis van het voorstel. Tot die tijd is er nog niets besloten.

Het besluit gaat over het laten vervallen of behouden van reserveringen en het aanwijzen van globale locaties om nieuwe ruimte te reserveren. Dit betekent dat voor de aan te passen bestaande reserveringen en de globale locaties de precieze grenzen van de reserveringsgebieden nog niet vaststaan. Ook nemen we nu nog geen maatregelen. We houden nu alleen de ruimte beschikbaar om in de toekomst maatregelen te kunnen nemen. Vanaf 2027 stellen we het precieze gebied van een reservering vast in afstemming met de omgeving. Tegelijkertijd zoeken we naar kansen voor bijvoorbeeld natuurherstel, de scheepvaart of recreatie. Medeoverheden, zoals gemeenten, waterschappen en provincies, hebben inspraak in dit proces. Ook inwoners kunnen op dit besluit reageren.

Wat betekent dit voor gemeenten en inwoners?

Bij het reserveren van locaties kijkt het programma altijd naar het huidige gebruik en ontwikkelingen op deze locaties. Zo voorkomen we zoveel mogelijk dat plannen elkaar in de weg zitten. Als een eenmaal gebied gereserveerd wordt, gelden er extra regels. Kleinschalige of tijdelijke ontwikkelingen zijn vaak nog toegestaan, maar grootschalige projecten zijn niet zomaar meer mogelijk. Denk aan een nieuwe woonwijk, de bouw van een appartementencomplex of een grote bedrijfsuitbreiding. De komende tijd werken we uit wat dit concreet betekent. Ook bepalen we of en op welke manier er compensatie komt voor mensen die hierdoor geraakt worden.

Een reservering van ruimte voor de rivier kan lokaal impact hebben. Bijvoorbeeld op gemeenten, inwoners en ondernemers die de ruimte nu gebruiken. Of die hier plannen hebben voor in de toekomst. We begrijpen dat deze gebruikers zich zorgen kunnen maken over een reservering van het gebied. En dat zij zo snel mogelijk duidelijkheid willen. We werken aan de antwoorden op deze vragen.

Wat staat er in dit document?

In dit document lees je specifieke informatie uit het voorstel over de reservering in Kraaijenbergse Plassen. We leggen uit waarom het voorstel is juist deze locatie te reserveren, wat het knelpunt in de rivier is en welke maatregelen in de toekomst passend kunnen zijn.

Hoe nu verder?

De besluiten vanuit het programma Ruimte voor de Rivier 2.0 maken deel uit van het Ontwerp Nationaal Waterprogramma 2028-2033 (NWP). Daarin staat al het beleid over de Nederlandse rivieren. Het NWP wordt eind december 2026 gepubliceerd. Vanaf dat moment kan iedereen hier een half jaar lang op reageren. Op het [Platform Participatie](#) lees je hoe dat werkt. Het programma Ruimte voor de Rivier 2.0 communiceert zelf ook over dit proces. Alle reacties worden door het Rijk beoordeeld en verwerkt in een openbare reactienota.

Meer informatie

Op [onze website](#) vind je meer informatie. Je kunt je hier ook abonneren op onze nieuwsbrief of aanmelden voor de [webinars](#) waarin we geïnteresseerden elk kwartaal bijpraten.

Figuur 1 Huidige reservering
Kraaijenbergse Plassen.

Kraaijenbergse Plassen

Bij de Kraaijenbergse Plassen is al ruimte gereserveerd (zie kaart).
Het gaat om 227 ha grond. Het voorstel is om deze reservering te behouden.

Waarom is hier ruimte nodig?

Door klimaatverandering neemt de hoeveelheid water toe en stijgen de waterstanden. Daarom moeten we iets doen om het risico op overstromingen te beperken. Er zijn twee opties: de dijken verder verhogen, of de rivier meer ruimte geven zodat de waterstanden verlagen.

Figuur 2 Versmalling in de rivier bij de Kraaijenbergse Plassen. De cirkel geeft het smalste deel aan.

Er is een versmalling van de rivier ter hoogte van de Kraaijbergse Plassen.

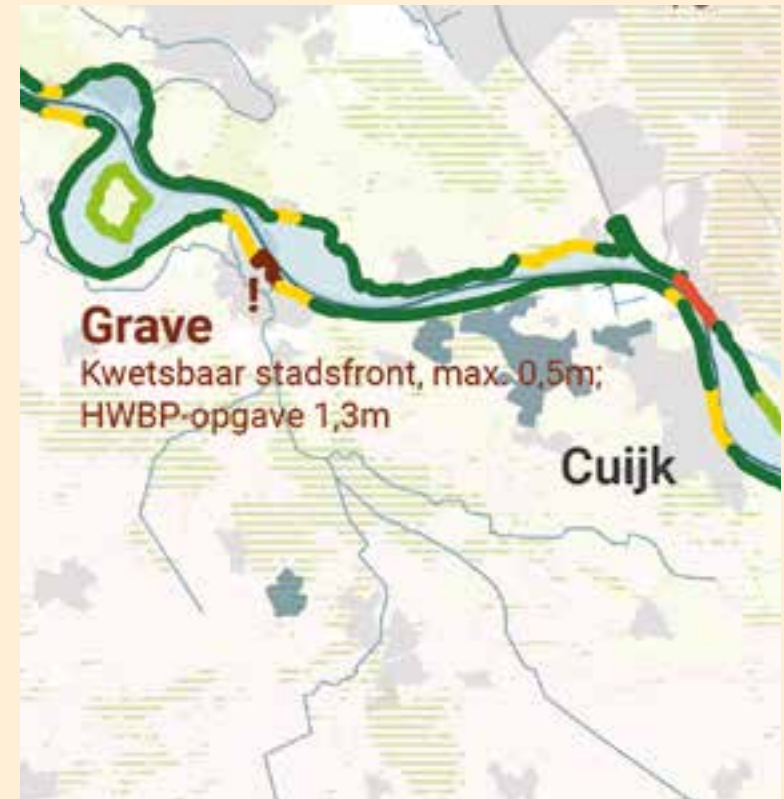
De Maas is smal tussen de Kraaijbergse Plassen (zuidkant) en Heumen en Overasselt (noordkant). De versmalling in de rivier zorgt voor hogere waterstanden van de Maas ter hoogte van de Kraaijbergse Plassen. Ook verder stroomopwaarts, richting Mook, Cuijk en Gennep, zorgt dit voor hogere waterstanden. In de toekomst zal de Maas met nog hogere waterstanden te maken krijgen. De mogelijkheden voor dijkverhoging in Mook, Cuijk en Gennep zijn beperkt, dus het is wenselijk om de waterstanden hier in de toekomst te verlagen.

De gereserveerde ruimte bij de Kraaijbergse Plassen is ontworpen als waterberging. Als we het gebied willen inzetten voor een waterstandsverlaging bij Mook, moet het water door het gebied kunnen stromen. Op die manier kan de rivier meer water afvoeren, via een nieuwe omleiding. Rondom de Kraaijbergse Plassen liggen de haven van Cuijk, de A73 en Katwijk. Daardoor is het lastig de Kraaijbergse Plassen effectief in te zetten als gebied waar water doorheen kan stromen. Als het klimaat in de toekomst verder verandert, zullen we uitgebreider onderzoeken welke aanvullende ruimte hier nodig is. We bepalen dan hoe we dit gebied effectief kunnen inrichten. Het Programma stelt voor om de reserveringen bij de Kraaijbergse Plassen op dit moment niet te veranderen.

Onvoldoende ruimte in de uiterwaarden. Het is ook mogelijk om in de uiterwaarden meer ruimte voor de rivier creëren. Daardoor zakken de waterstanden. Het Programma stelt deze maatregel voor als onderdeel van de oplossing. Maar er is in de uiterwaarden niet veel ruimte meer beschikbaar, want de rivier is hier smal. De maatregelen die hier nu nog mogelijk zijn, laten de waterstanden niet genoeg zakken als de hoeveelheid water in de toekomst verder toeneemt.

Het is nodig om nu ruimte te reserveren of te behouden. Zo houden we de optie open om het knelpunt in de toekomst op te lossen. Als we de versmalling in de toekomst willen oplossen, moeten we zorgen dat de rivier meer ruimte krijgt om het water af te voeren. Aanvullend onderzoek moet uitwijzen hoe we deze locatie daarvoor het effectiefst kunnen inrichten.

Figuur 3 Dijkverhoging bij Mook is lastig.

**Overgebleven mogelijke versterking volgens
Handelingsperspectief Dijken**

- Dijkversterking niet mogelijk
- Dijkversterking max. 0,5m
- Dijkversterking max. 1m
- Dijkversterking max. 2m
- Dijkversterking mogelijk

Waarom hebben jullie gekozen voor deze locatie? En niet verderop langs de rivier of aan de overkant?

Aan de overkant van de rivier is ook een globale locatie geselecteerd: Overasselt-Niftrik. Die biedt vooral kansen om de smalle rivier tussen Overasselt en Grave te verruimen. Daarmee kunnen de waterstanden bij Grave worden verlaagd.

Bij Grave ontstaat eerder een knelpunt voor dijkverhoging dan bij Mook. Een maatregel bij de Kraaijenbergse Plassen heeft geen invloed op de waterstanden en de benodigde dijkverhogingen in Grave. Een maatregel bij Overasselt-Niftrik heeft dit wel. Daarom stellen we voor om de reservering bij Overasselt-Niftrik uit te breiden.

De reservering bij de Kraaijenbergse Plassen kan in de toekomst vooral ruimte geven in het smalle deel van de rivier tussen Heumen en Overasselt. Deze ruimte is ook nodig om de versmalling van de rivier bij de A73 op te lossen.

Huidig gebruik en ontwikkelingen in het gebied

Bij het reserveren van de ruimte bij de Kraaijenbergse Plassen is destijds gekeken naar het huidige gebruik en ontwikkelingen op deze locatie. In het gereserveerde gebied bevinden zich landbouw en (bedrijfs)panden. Daarnaast ligt er natuur met NNN-bestemming in het gebied. Dit betekent dat de natuur een bestemming heeft binnen het Natuurnetwerk Nederland: een landelijk netwerk van bestaande en nog te ontwikkelen natuurgebieden die met elkaar zijn verbonden.

Deze factsheet is een uitgave van:
Programma Ruimte voor de Rivier 2.0

Vragen over reserveringsgebieden?
Neem contact met ons op via
info@ruimtevoorderivier.nl.